

Latento papillārlīniju rakstu pēdu vizualizēšana uz cilvēka ādas ar ciānakrilāta tvaikiem: teorētiskie un praktiskie aspekti

Aelīta Zīle

Rīgas Stradiņa universitāte, Juridiskā fakultāte, Latvija

Ievads. Noziedzīgs nodarījums. Notikuma vieta. Upuris.

Ar notikuma vietu parasti saprot vietu, kur ir noticis noziedzīgs nodarījums, bet ne vienmēr noziedzīga nodarījuma upuris tiek atrasts noziedzīga nodarījuma izdarīšanas vietā. Upuris var tikt pārvietots uz citu vietu, tā slēpjot noziedzīga nodarījuma pēdas. Šādos apstākļos pastāv iespēja, ka upura pārvietošanas brīdī ir notikusi savstarpēja mijiedarbība starp upura ādu kā pēdu uztvērējobjektu un personas rokām, kura to pārvietojusi, kā pēdu atstājējobjektu. Šīs pēdu uztvērējobjekta un pēdu atstājējobjekta savstarpējās mijiedarbības rezultātā rodas papillārlīniju rakstu pēdas uz upura ādas.

Latentu papillārlīniju rakstu pēdu vizualizēšanai uz cilvēka ādas tiek pielietotas gan optiskās, gan fizikālās, gan arī ķīmiskās metodes. Viena no ķīmiskajām metodēm, kuru iespējams pielietot papillārlīniju rakstu pēdu vizualizēšanai uz cilvēka ādas, ir ciānakrilāta tvaiki, tāpēc ir būtiski apzināt un izanalizēt šīs metodes pozitīvos un negatīvos aspektus.

Darba mērķis. Veikt latento papillārlīniju rakstu pēdu uz cilvēka ādas vizualizēšanas ar ciānakrilāta tvaikiem pielietojuma teorētisko un praktisko aspektu analīzi. Izanalizēt šīs metodes priekšrocības un problemātiku.

Materiāls un metodes. Zinātniskās literatūras un agrāk veikto pētījumu rezultātu analīze. Darbā tika izmantotas šādas teorētiskās izziņas metodes: salīdzinošā, vēsturiskā, statistiskā.

Rezultāti un secinājumi. Ciānakrilāta tvaiki ir toksiski, tāpēc šī metode pielietojama tikai latentu papillārlīniju rakstu pēdu vizualizēšanai uz miruša cilvēka ādas.

Veicot latento papillārlīniju rakstu pēdu apstrādi ar ciānakrilāta tvaikiem, ir iespējama daļēja vai pilna liķa fumigācija. Daļēju liķa fumigāciju ieteicams veikt, ja ir precīzi zināma latento papillārlīniju rakstu pēdu atrašanās vieta uz liķa. Savukārt, veicot pilnu liķa fumigāciju, nav nepieciešams zināt precīzu papillārlīniju rakstu pēdu atrašanās vietu, bet pietiek ar sākotnējo vizuālo liķa apskati notikuma vietā, kas var dot norādi uz iespējamo latento papillārlīniju rakstu pēdu atrašanos uz liķa, jo, veicot pilnu liķa fumigāciju, tiks vizualizētas visas uz liķa esošās papillārlīniju rakstu pēdas. Liķa pilnu fumigāciju būtu ieteicams veikt akreditētā laboratorijā ar speciālu aprīkojumu, tomēr pastāv arī iespēja veikt liķa daļēju vai pilnu fumigāciju notikuma vietā, pielietojot speciālas ciānakrilāta plāksnes.

Pēc latento papillārlīniju rakstu pēdu aptvaikošanas ar ciānakrilāta tvaikiem pēdas iekrāsojas gaiši pelēcīgi baltā tonī, un kontrasta palielināšanai iespējams šīs aptvaikotās papillārlīniju rakstu pēdas apstrādāt ar tumšo daktiloskopisko pulveri. Pēc apstrādes tās iespējams pārkopēt uz gaišās daktiloskopiskās plēves vai gaišās silikona pastas, pirms tam būtu ieteicams papillārlīniju rakstu pēdas nofotografēt.

Veicot dažādu valstu speciālistu veikto eksperimentu norises un pētījumu rezultātu analīzi, autore secina, ka pozitīva rezultāta iegūšanu nosaka vairāku sakrītošu apstākļu kopums.